

Odjeljenje za savjetodavne poslove u biljnoj proizvodnji

ZIMSKA ZAŠTITA VOĆNJAKA

Čim vremenske prilike dozvole treba pristupiti radovima u voćnjacima kako bi ih završili još za vrijeme mirovanja vegetacije. Jedna od tih mjera je i zimsko prskanje kojim suzbijamo sve vrste štetočina i prouzrokovaca biljnih bolesti.

Štetni organizmi gajenih voćaka su vrlo aktivni u toku čitave vegetacije, kada se izvodi najveći broj tretiranja. Međutim, sa zaštitom voćaka od prouzrokovaca bolesti i štetočina počinje se znatno ranije, još u toku mirovanja vegetacije, što je voćarima dobro poznato. To je zimsko tretiranje voća, koje ima veliki značaj i obavezna je mjera u proizvodnji voća i grožđa. Izvodi se u vrijeme mirovanja vegetacije, odnosno od opadanja lišća u jesen pa do početka vegetacije u proljeće. Najbolji rezultati u suzbijanju štetnih organizama se postižu kada se zimsko tretiranje izvodi u drugoj polovini februara a poslednji rok do kada bi trebalo uraditi zimsko prskanje voćaka su prvi dani marta, odnosno početak otvaranja cvjetova ili lisnih pupoljaka, poznatije kao faza „mišije uši“. Međutim, koštičavo voće, malinu i kupinu treba tretirati nešto ranije, jer ove voćne vrste kreću ranije sa vegetacijom.

Poznato je da štetočine prezimljavaju na kori stabla i grana, na spavajućim pupoljcima ili u njima i raznim drugim skrivenim mjestima u voćnjaku. Od štetočina prvenstveno nailazimo na lisne vaši, jaja crvenog voćnog pauka, grinje, krvave vaši, jabukinog smotavca, kruškinu buvu i druge.

Od bolesti pravovremenim zimskim prskanjem smanjujemo mogućnost zaraza pepelnicom, nekim vrstama rđa, zatim suzbijamo bolest kovrdžavost lista breskve, krastavosti ploda i lista jabuke, šupljikavost lista koštičavih voćaka, rogač šljive i druge, dok vinovu lozu preventivno štitimo od crne pjegavosti. Takođe, ovom mjerom suzbijamo i mahovine i lišajevе kojima su vrlo često obavijena stabla šljiva i drugih voćnih vrsta tamo gdje se ne obavlja redovna zaštita tokom vegetacije.

Zaštita se sprovodi hemijskim i mehaničkim mjerama zaštite.

Mehaničke mjere zaštite naročito su pogodne u manjim voćnjacima: Prije prskanja zasada potrebno je izvršiti rezidbu i ukloniti oštećene, suve i oboljele grane, sakupiti i uništiti otpale i trule plodove, iznijeti ih iz voćnjaka i spaliti. Time uklanjamo žarišta bolesti i štetočina, odakle rano u proljeće izlaze spore i gljive ili mlada imaga štetočina, koje se sele i primarno vrše zarazu rano u proljeće. Sve ove mjere doprinose boljem efektu zimskom prskanju koje slijedi.

Hemijske mjere zaštite su: prskanje voćaka pesticidima protiv bolesti i štetočina. Neke štetočine i bolesti prezimljavaju na granama ili pod korom, pa zimskim prskanjem uništavamo njihova legla. Prskanje treba obaviti po suvom i tihom vremenu, bez vjetera, temperatura iznad 5 stepeni Celzijusovih, uz obavezno korišćenje zaštitne opreme.

Za ovaj tretman koriste se sredstva na bazi bakra kao što su Plavi kamen, Bordovska čorba, Bakarni oksihlorid, Bakrocid, Kupragin, Blauvit i dr.

Ako je zimskim pregledom utvrđeno i prisustvo štetočina bakarnom sredstvu treba dodati mineralno ulje, Bijelo ulje, Belol, Galamini dr. Kombinacijom bakarnih preparata i mineralnog ulja istovremeno djelujemo na pruzrokovaače bolesti i štetočine.

U poljoprivrednim apotekama mogu se kupiti sredstva (Plavo ulje) koja već predstavljaju gotovu kombinaciju bakra i mineralnog ulja. Plavo ulje primjenjuje se u koncentraciji 2-3%, a sa kretanjem vegetacije koncentracije se smanjuje na 1%.

Trebalo bi biljku prskati detaljno i u velikim količinama. Cijela biljka mora biti dobro „okupana“, dakle cijelo stablo i sve grane.

Iskustva su pokazala da pravovremenim zimskim prskanjem smanjujemo potencijal spomenutih bolesti i štetočina tokom vegetacije.

Odjeljenje za savjetodavne poslove u biljnoj proizvodnji

Vesna Tončić dipl.inž.polj.